

وینہ کرن

لهش و میشکین مه پیوهندی لکمل تیک و دوو دکمن ب ریبا سیگالین کیمیایی و کاربی. ئەف چەنده رامان وئى چەندى دەدت کول دەما نەم ھزرین تشتىن نھیمكار، بىرس يان دلگرانكەر دەكەين، لمشىن مە دەستپىدەكەن ب ھەستىرىنى ب توندىي، ھەرسكىرنا مە زەممەتلىرى لى دەھېت، و بۇ مە ئارىشە دەھوتى دا پەيداين. دويىدا لمشىن مە سېگنانان دەنەرىت بۇ میشکين مە كۆ ئەو بىن توندىبوبىن، كۆ ئەف چەنده ژى دېيت ئاستى نھىما مە يا دەرۈونى بلەنەتلى بىكەن. ئەم د كارىن ۋى بازنى بشكىنин د میشکى خۇ دا ب ریبا بكارئىيانا راهىنانيڭ ئاكەھىي، پىشچا خەستىنى يان ھەستىرىنى ب عمردى، يان ئەم د كارىن وئى بازنى بشكىنин د لەشى دا ب ریبا راهىنانا وەك ھەناسەدانى، خۆزىكەھەكىرنى يان رەھەتكىرنا بەرمۇمام ياسولكان (PMR) يان ئەم د كارىن ۋى بازنى بشكىنин د میشکى خۇ دا ب ریبا بكارئىيانا راهىنانيڭ ئاكەھىي، وىنەكىرنى يان ھەستىرىنى ب عمردى. ئەف پەرتۈوكە دى باسى وىنەكىرنى كەت.

وينهکرن تهكينيکه کا بمفایه يو شکاندنا بازنها نهیمی د میشکن خو دال دهمی تشتن فیزیکی ل دهور و بهرین ته بهشداری دکمن د همبوونا ههستین ته بین نهیمی. وينهکرن بیهندگانه کی د دهته ته ژ دوخا ته يا نوکه، و لگهل وئی، باري ته بین عاتیفی بین نوکهبي. گملهک جورین وينهکرن بین همین بین کاری بکه؛ د فی پهروتوكنی دا دی گهندگمشما سی تهکينيکن ناسان کمهن دا تو ب کار دهستنیکه).

بو گشت ڦان وينه کرنا، دھسپنکه ب روينشتنى ب شيواز هکي رمحت، کو تيда پشتئفانيا لمشني ته و پشتا ته دھتنه کرن ڙ لابي کورسيي ڦه يان عمردي. چائين خو بگره نگهر تو رمحاتر بي، يان ڙي سست که و بلا و ٻيهنا وان يا ڦمدادي بوت، ٻئي ديقه تکرني، سهر خالمه کي لسر عمردي. همسٽ بکه کو پيڻ ته بهيز ٻيڻ ب عمردي ڦه گريدائی نه. بهيله ملين ته د رمحت بن و ريزين ددانين خو سست که و مسا کو دهڻي ته پيچه ڪي ڦمكري بيت. هناسين کير بکيشه و ديقه متى بدانه سهر همسٽي هاتنا باي ب رنبا دفنا ته بوناها هناثين ته و تزكيرنا وان، پاشي ڦي باي بعمرده ب رنبا دهڻي خو.

وینه کرنا رہنگی رہھتکھر:

نهفه وينهكرنه کا ئاسانه دا کي راهينانا خو پى دەستپېكىھى. رەنگ د کارن هاريکاربن بولارامكىرنا مىشكى تە، بىي كوج هزرينى پېقە گۈزىدai لەگەل بىنن. ئەگەر تە دىت كورەنگەك (يان چەند رەنگ) بىن ئازرىنەرن يان بىرا تە دەھين بە تىشىكى نېرەحتىكىر، وى رەنگى بەئەلە و هەرە رەنگى دويىدا. ئەگەر هەندەك رەنگ ب تايىھتى تە رەحەتكەن يان ئارام دەمن، پۇز دەمى بولان رەنگا تېر خان كە.

دستیبکه ب دیقمه‌دانی لسمر رهنگی سور. قی رهنگی و تونین وی بین گملهک بینه پیشچاقین خو؛ سورئ ناری، سورئ گمهش، سورئ خاف. تونا خو یا رهنگی سور یا پتر همزیلیکری هملبیزیره و بهلهه ئهف رهنگه به لاقه بیت ل سمرانسمری ئاستی وینهی بیت میشکی ته، وسا کو تمامامهتیا میشکی ته بپیته و هرینچان ب وی رهنگی.

خوشی ب قى رەنگى سور ببە.

<p>نوکه هیواش هیواش بھیله ئەف رەنگى پرتهقالى بگۇھورىت بو زەرى. قى رەنگى و تونىن وى يېن گەلمەك بىنە پېشچاقىن خو، زەرى تارى، زەرى گەش، زەرى خاف. تونا خو يا رەنگى زەر بى پتر حەزلىيکرى ھەلبىزىرە و بھیله ئەف رەنگە بەلاقە بىت ل سەرانسەرى ئاستى وينەبىي يى مىشكى تە، وەسا كو تەمامەتىيا مىشكى تە بھىئە ورپىچان ب وى رەنگى.</p> <p>خوشىي ب قى رەنگى زەر ببە.</p>	
<p>نوکه هیواش هیواش بھیله ئەف رەنگى زەر بگۇھورىت بو كەسىكى. قى رەنگى و تونىن وى يېن گەلمەك بىنە پېشچاقىن خو، كەسىكى تارى، كەسىكى گەش، كەسىكى خاف. تونا خو يا رەنگى كەسىكى بى پتر حەزلىيکرى ھەلبىزىرە و بھیله ئەف رەنگە بەلاقە بىت ل سەرانسەرى ئاستى وينەبىي يى مىشكى تە، وەسا كو تەمامەتىيا مىشكى تە بھىئە ورپىچان ب وى رەنگى.</p> <p>خوشىي ب قى رەنگى كەسىك ببە.</p>	
<p>نوکه هیواش هیواش بھیله ئەف رەنگى كەسىك بگۇھورىت بو شىنى. قى رەنگى و تونىن وى يېن گەلمەك بىنە پېشچاقىن خو، شىنى تارى، شىنى گەش، شىنى خاف. تونا خو يا رەنگى شىن بى پتر حەزلىيکرى ھەلبىزىرە و بھیله ئەف رەنگە بەلاقە بىت ل سەرانسەرى ئاستى وينەبىي يى مىشكى تە، وەسا كو تەمامەتىيا مىشكى تە بھىئە ورپىچان ب وى رەنگى.</p> <p>خوشىي ب قى رەنگى شىن ببە.</p>	
<p>نوکه هیواش هیواش بھیله ئەف رەنگى شىن بگۇھورىت بو مورى. قى رەنگى و تونىن وى يېن گەلمەك بىنە پېشچاقىن خو، مورى تارى، مورى گەش، مورى خاف. تونا خو يا رەنگى مور يا پتر حەزلىيکرى ھەلبىزىرە و بھیله ئەف رەنگە بەلاقە بىت ل سەرانسەرى ئاستى وينەبىي يى مىشكى تە، وەسا كو تەمامەتىيا مىشكى تە بھىئە ورپىچان ب وى رەنگى. خوشىي ب قى رەنگى مور ببە.</p>	
<p>نوکه هیواش هیواش بھیله گشت رەنگ بىنە رەنگى سېي. ھەست ب بەلاقىبۇونا رەنگى سېي بکە، و ورپىچانا وى ب روناھىي بولەشى تە. سى ھەناسىن كىر بىكىشە، و لەدما يى ئامادەبى، چاقىن خو ۋەكە.</p>	

وينەكىرنا روناھيا پارىز:

دېبىت ئەف وينەكىرنه يا بىغا بىت ل دەمىت تو يى لاواز بىي. دېبىت هوکارى قى چەندىن قەڭەرىت بو تىشەكى كود روژا تەدا چىيىت كو ھەستەكى نېرەمەتكەر دەف تە پەيدا كربىت يان تو ئىشاندېبى، يان دېبىت ژ ئەگەر ئوشىبۇونا تە بولىشانان گەرانا كەسىكى دېتىر بىت، خەمما وى، ترس يان ترۇمایا وى.

<p>ل دەمىت تو ھەناسى دىكىشى، بىنە پېشچاقىن خو كو روناھىيەكا سېي ياكەنە لەپەن سەرەتە. لگەل ھەنناسەكى، بىنە پېشچاقىن خو كو روناھى يابەلەقە دېبىت ل سەر ئەھنەتە و ناۋچاقىن تە، و پېشتا سەرەتە، و پاشى دېتىخوار بولىپ سەر سەتوبىتى تە، لىسەر مەلین تە و دەوروبەرى لەشى تە.</p>	
<p>ھەناسى بەرده و بىنە پېشچاقىن خو كو روناھى يابەرە دېبىت دەوروبەرتىن تە وەك بەقەكى، و لەشى تە دناف دا. لگەل ھەنناسەكى ئەف بلقە مەزىن دېبىت و بەھىزىر لى دەھىت. گشت ترس و ئىشان ياناسى يەل دەرقە قى بلقى. دنافا بلقى دا تو ھەست ب ئاشتىي دىكەي، ئارامىي و ھىزى. بىمەنە لەقىرە ھەندى تو پىندى، و</p>	

هست ب پاراستنا سنورین خو بین تمندروست بکه، روناهیا سپی بکیشه لگمل همناسی، و بهیله همر تشنگی ب نیشان بان بنھیم بفریت دیری ته، و بدرکھفت دمرفهی ڦی بلقی.

ل دھمی تو یئي ئاماده بی، سی همناسین کیر بکیشه و چائین خو ڦمکه. وینا سنوری خو بین پاریز لگمل خو راکه بو دریزاھیا روزا خو. ئەف سنوره رامانا وی چندی نا دهت کو تو د خمما کھسین دی نینی، بھروقاڑی رامانا ڦی چندی ئوه کو تو د کاری خو بھیلی نارام و بھیز دا کو تو ب کاری پشتھانیا وان بکھی.

وینهکرنا ریفه چوونا دنافا سروشتی دا:

ئەف وینهکرنے یا باشه بو نویکرنا لمش و میشکنی ته. جھەکی هملبیزره کو بین نارام بیت و جوان بیت بو ته: بو هندک کھسان دبیت ئەف جھە دارستانهک بیت، بو هندکین دی دبیت جھەکی نزیکی ٺافی بیت، بھراف یان روپیار بیت، بو هندکین دی دبیت چیا بیت یان بیابان بیت. تشنگی گرنگ ئوه کو ئەف جھەکه تو هست تیدا ب نارامی و دلخوشی دکھی.

بینه پیتشچائین خو تو بین لسر ریتمکی ل جھەکی سروشتی. عمرد بین نهرمه ل بن پیتن ته. ئەف خوشنترین دھمی روژی یه دھف ته، روناهیک یا گھشیکا نازک ددھت ل دھوروپھرین ته، و ب شیوهکی خوش یا گھرمہ لسر پیستی ته. ل دھمی همناسی دکیشی، بینها فریش یا بای دھیته ته.

تو دھستپنگکھی و ب ریفه دچی لسر ڦی ریتی. پلما گھرمانی یا باشه. ته گوہ ل دنگا همیه بین ڦی جھی، بای، و دبیت بین بالندا. لگمل هر پینگاگھما تو د ھافی د ڦی ریتی دا، تو هست دکھی کو هندک ڙ نھیم و خمین ته بین دکھنے خواری ل پشت ته، گشت بارگرانین روزی دکھنے سمر ریتی ل پشت ته، و لمشی ته سفکتر و رمحاتر لی دھیت. تو د کاری هست ب ماسولکین دھستین خو و پیتن خو بکھی کو بین ڙیکھدین و دریزدین ب شیوهکی رمحھت. پشت و ستويی ته وی هستی د دنه ته کو دریزتر و راستتر لی هاتن، و کیمتر توندی و کیش یا لسر.

تو حمز ڙ وان دیمهنین دھوروپھری خو دکھی، و تیبینیا گشت تشنان دکھی ئوهین تو حمز ڙی دکھی د ڦی جھی دا: رنگین ئاسمانی و عمردی، ریتین دیمهنین سروشتی، گیایا و دبیت گیانھمرا. پیتن ته هستی رمحاتی و پشتھانی ددهنے ته ل سمر عمردی نھرمی ڦی ریتی.

بریفه همراه بو خالهکا خوش ل ڦی جھی، دیمهنکی تو حمز ڙی بکھی. جھەکی بینه کو بین خوشیت و روینه خواری و خوشی ب جوانی و ئاشتیا ڦی جھی ببه. تیبینیا تایبەتمندین وان تشننا بکه ئوهین تو دبینی، بین بینها وان دھیته ته، یئي ته گوہ لی دبیت و بین تو هست ب هبوونا وان دکھی ل ویره. بایی سفک ب سفکی د سمر پیستی ته را د بووریت. دنگی بای یان بین ٺافا نزیکی ته دھیت. ناگھر تو ل دارستانهکی بی، تو د کاری سەحکمیه بطلگین داری و چاوا لگمل بای د لقن و گوھی خو بدھیه گازیا بالندھیان. ناگھر تو ل بمھ ئافھکی بی، تو د کاری سەحکمیه پتلین ئافی ل دھمی هیواش هیواش ل سمر رویی ئافی دچن و گوھی خو بدھیه دنگی ئافی دھما ڦ کھفا و ئاخی دکھفت. ناگھر تو ل سمر چیایکی بی، تو د کاری سەحکمیه ریفه چوونا عموران ل ئاسمانی، هنداھی ته، و گوھداریا دنگی بای بکھی. ناگھر تو ل بیابانی بی، تو د کاری سەحکمیه رنگین روزنافابونی لسر ئاخی، و همرومسا سنتیرین د تعیین ل هنداھی ته. تو بین نارام و پاراستنی ل ڦی جھی. بمنیه ل ڦی جھی هندی تو بین پنڌی.

ل دھمی تو یئي ئاماده بی، سی همناسیبین کیر بکیشه، تلین دھست و پیتن خو پیچهک بلقینه، دا کو لمشی خو هشیار کھی. پاشی، هیواش چائین خو ڦمکه. دھمکی کورت و مربگرہ و تیدا ب بیندھنگی روینه خواری، و د همان دم دا خو ڻمگھرہ بو جیهانی. دیقەتی بدانه سمر هستی نارامی د لمش و میشکنی خو دا. تو د کاری ئاشتی و نارامیا ڦی جھی لگمل خو راکه بی بو دریزاھیا روزا خو یا مای.

1. Center for Integrated Healthcare (2013). Visualization/Guided Imagery. [وېنەگەن/وېنەن]. ئاراستەكىرى، Retrieved from https://www.mirecc.va.gov/cih-visn2/Documents/Patient_Education_Handouts/Visualization_Guided_Imagery_2013.pdf
2. MentalHelp.Net. *Visualization and Guided Imagery Techniques for Stress Reduction:* [تەكニيكتىن]. وېنەگەن و وېنەن ئاراستەكىرى، American Addictions Center. Retrieved from <https://www.mentalhelp.net/stress/visualization-and-guided-imagery-techniques-for-stress-reduction/>
3. Star, K. (2020). Using Visualization to Reduce Anxiety Symptoms: [بكارىئانا وېنەگەننى بولىپ كىيمىكىرلەنەن]. Verywellmind. Retrieved from <https://www.verywellmind.com/visualization-for-relaxation-2584112>